

GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn

DR Byen

Emil Holms Kanal 20

DK - 0999 København C

T +45 3520 3040

www.dr.dk

23. februar 2022

Du har den 3. januar 2022 klaget over en artikel på dr.dk. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling til min afgørelse.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Generaldirektør

Kopi:

Journalen

Etikchef, Anja Lundberg Andersen

Direktør, Lasse Bastkjær, GD Stab

Direktør, Sandy French, DR Nyheder

Seniorkonsulent, Mikkel Vincentz Pedersen, LSR

Redaktionschef, Lotte Stensgaard, DR Nyheder

Redaktionschef, Morten Møbjerg, DR Nyheder

Chefkonsulent, Marianne Juul, DR Nyheder

Gennemgang af sagen

Den 3. januar 2022 henvender (herefter benævnt Klager) sig til DR med en klage over en artikel på dr.dk (dr.dk/nyheder/politik/ved-aarsskiftet-blev-flere-beskyttet-mod-hadforbrydelser-jeg-foeler-mig-tryk-ved).

Klager skriver blandt andet:

"Baggrunden for klagen er at artiklen beskriver hændelser som Frederik Friis angiver at have oplevet, uden det forinden gøres klart for læserne, at der er tale om en rekonstruktion af begivenheder som ikke kan dokumenteres og som ikke blev anmeldt til politiet, eller bevidnet af andre end fortælleren selv.

Dette er efter min opfattelse i strid med DR's egne etiske regler.

Redaktionen må uomtvisteligt være bekendt med i både indland og udland, desværre findes utallige eksempler på opdigtede historier og anmeldelser af hadforbrydelser mod minoriteter. I det konkrete tilfælde bemærkes, at fortælleren Frederik Friis, ifm. med artiklen, får bragt et "glamourbillede" af sig selv i drags, og at fortælleren har ambitioner i samme retning. Det kan derfor ikke udelukkes, at Frederik Friis har andre motiver til at stå frem.

Jeg mener derfor at journalisten og redaktionen i det konkrete tilfælde har haft et særligt ansvar for at tilsikre at de historier som Frederik Friis beretter, kan enten bekræftes, eller at det i artiklen i lamgt højere grad, tydeliggøres at der er tale om en rekonstruktion af begivenheder, som ikke kunne eller er blevet forsøgt bekræft.

Det er en utilstrækkelig kritisk tilgang, at blot henvise til at Frederik Friis har "valgt" ikke at anmelde hændelserne til politiet. F.eks kunne journalisten kontakte den ven som må have bevidnet at Frederik Friis havde slået hul i hovedet, efter han blev forfulgt af en gruppe på seks mænd, med knive trukket.

Det er desværre min opfattelse at artiklen er agendadrevet og baseret på udokumenterbare begivenheder fra en person som ønsker omtale. Der er tale om et etisk skred fra DR's redaktion, når den tillader propaganda, som denne artikel tydeligvis er."

DR's svar til Klager

Den 9. februar 2022 svarer redaktionschef for dr.dk i DR Nyheder Lotte Stensgaard Klager. Lotte Stensgaard skriver blandt andet:

"Det er Frederik Friis' egen personlige fortælling, og da han netop ikke har anmeldt det til politiet, er det svært for os at efterprøve.

Vi skriver dog flere steder i artiklen, at det er hans beskrivelse og oplevelser, som f.eks. her:

Da metroen nåede Femøren station, hvor han skulle af, stod gruppen af mænd af med ham. De fulgte ifølge Frederik efter ham ned ad trappen fra stationen, hvorefter den ene råbte 'hey' efter ham.

Da han kiggede tilbage, så han efter eget udsagn, at en af mændene havde trukket en kniv, og så satte han i løb for at komme væk.

Det er klart, at man altid kan tydeliggøre endnu mere, at beskrivelserne er hans personlige oplevelser, så derfor vil jeg tage dit input med til reporteren og i vores fælles redaktionelle efterkritik."

Klager anker svaret til LSR samme dag den 9. februar 2022.

Klager skriver blandt andet:

"Lotte Stensgaard, adresserer i sit svar, slet ikke det centrale spørgsmål, der går på at Frederik Friss' beretning er fremstillet som en faktisk hændelse. Lotte Stensgaard bruger følgende uddrag fra artiklen som forsvar.

"Da metroen nåede Femøren station, hvor han skulle af, stod gruppen af mænd af med ham. De fulgte ifølge Frederik efter ham ned ad trappen fra stationen, hvorefter den ene råbte 'hey' efter ham"

Der er to fortællinger. den første beskriver faktisk, at en gruppe af mænd stod af samtidig med Frederik. Den anden del beskriver at det er Frederiks opfattelse at de stod af fordi de fulgte efter ham. Det er således kun motivet for at mændene stod af, der beskrives som Frederiks personlige oplevelse. Ikke at eksistensen af gruppen af mænd var Frederiks oplevelse.

Det eksakt samme gør sig gældende i det andet eksempel som Lotte Stensgaard giver: "Da han kiggede tilbage, så han efter eget udsagn, at en af mændene havde trukket en kniv, og så satte han i løb for at komme væk." Her er det eksistensen af kniven som er Frederiks "opfattelse". Ikke gruppen af mænd som fulgte efter Frederik og råbte "Hey".

Det er min opfattelse at Lotte Stensgaards svar bekræfter min påstand om at artiklen er politisk og ideologisk motiveret. Der er et ønske fra fortæller, forfatter og redaktion, at fremstille minoriteter som Frederik som et offer. En forfulgt minoritet som "de onde mænd i samfundet jagter".

Problemet er, at der blandt ideologisk motiverede journalister og redaktioner, er større efterspørgsel på den her type historier, end der er udbud. Derfor tager DR i dette tilfælde, med kyshånd mod Frederiks tvivlsomme fortælling, og viderebringer den ukritisk, som var der tale om faktuelle begivenheder.

Det er mod DR's etiske regler, og Lotte Stensgaard og DR burde vide bedre."

LSR bekræfter den 10. februar 2022, at klagen vil blive gennemgået og behandlet som en ankesag.

Procedure

DR er i henhold til lovgivningen og deraf sine etiske retningslinjer forpligtet på at svare på klager inden fire uger. Klagen er ikke besvaret inden for fristen. Klagen kom til DR den 3. januar 2022 og blev først besvaret den 9. februar 2022. Det er kritisabelt.

Det er den ansvarlige redaktionschef i DR, der har besvaret klagen. Svaret fra DR forholder sig til de klagepunkter, som Klager indbringer. DR's etiske retningslinjer for besvarelse af klager er overholdt.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Klagers dominerende kritikpunkt er, at DR i den påklagede artikel undlader at forholde sig kritisk til en anvendt kilde. Klager mener tillige, at DR ved redaktionschef Lotte Stensgaard ikke forholder sig til Klagers påstande.

Dermed mener Klager, at DR's etiske retningslinjer ikke er overholdt. LSR sammenfatter Klagers henvendelse til følgende to punkter:

1. Klagers påstand er, at DR's redaktionschef Lotte Stensgaard i sit svar ikke adresserer Klagers centrale spørgsmål, der går på den i artiklen omtalte kildes beretning og at denne er fremstillet som en *"faktisk hændelse"*. Klager skriver også, at det er hans opfattelse at Lotte Stensgaards svar bekræfter Klagers påstand om, at artiklen er *"politisk og ideologisk motiveret"*. Klager påstår, at der er et ønske fra *"fortæller, forfatter og redaktion"* i at fremstille *"minoriteter som Frederik som et offer"*.

2. Klagers påstand er, at DR i artiklen beskriver hændelser som kilden i artiklen *"angiver at have oplevet"*. Klager mener, at det er en fejl, at DR ikke forinden gør det klart for læserne, at der er tale om en - ifølge Klager - rekonstruktion af begivenheder. De er - ifølge klager - ikke dokumenteret og ikke anmeldt til politiet. De er heller ikke bevidnet af andre end kilden selv. Klager mener, at denne kildebrug er i strid med DR's egne etiske retningslinjer. Klager hævder, at artiklen er agendadrevet og baseret på udokumenterbare begivenheder fra en person som - ifølge klager - ønsker omtale. Klager mener, at der er tale om propaganda.

Klagers to hovedpåstande bliver behandlet som følger:

Ad 1.

Klager hævder, at DR ikke forholder sig til Klagers spørgsmål. Denne påstand afvises af LSR. DR's redaktionschef Lotte Stensgaard svarer Klager, at Klagers påstand om at kildens skildring gengives som en personlig oplevelse.

DR kunne have valgt i endnu højere grad at tydeliggøre, at det er kildens egne oplevelser, hvilket DR også skriver i svaret til Klager. Men omtalen af kildens oplevelser fremgår allerede tydeligt i artiklen. DR skal i henhold til sine egne retningslinjer forholde sig kritisk over for alle kilder. Det gælder særligt, når udtalelser kan være farvet af personlige interesser eller kan være et forsøg på at skade andre. Her er tale om en erfaringskilde, som beretter om sin egen opfattelse og de hændelser, han har oplevet. Han bruges som case og omtaler ingen andre personer ved navn. DR kan og skal ikke tjekke alle kilders oplysninger. I dette tilfælde må man kunne stole på, at kilden refererer sine egne oplevelser, som kilden har oplevet dem, hvilket er formålet med en case her. Det er en del af problemstillingen, at casen er bange for repressalier og derfor holder sig tilbage for at anmelde sagen til Politiet. Der er ikke sket en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer for brug af kilder. Klagers opfattelse af, at DR ved Lotte Stensgaards svar bekræfter Klagers påstand om, at artiklen er *"politisk og ideologisk motiveret"*, vurderer LSR som Klagers egen vurdering. Klagers påstand om, at der er tale om et ønske fra DR om at fremstille kilden og *"minoriteter som Frederik som et offer"*, er grundløs. Der er ingen dokumentation for dette fra Klagers side.

Ad 2.

DR's grundlæggende værdier står i forordet til DR's etiske retningslinjer. Under punktet 'Troværdighed', hedder det, at DR lægger afgørende vægt på grundig research, hæderlighed og ordentlighed i programvirksomheden.

DR taler ikke mod bedre vidende og har ikke skjulte dagsordner. Klagers påstand er, at idet DR citerer en kildes oplevelser uden at faktatjekke dem, bryder DR med DR's etiske retningslinjer. Forholdet er behandlet under punkt 1.

Flere steder fremgår det af artiklen at det er kildens egne oplevelser. Der står blandt andet i artiklen (LSR's understregning)

"Det er jo enormt ydmygende. Det findes ikke mere ydmygende end at sidde der med en andens snyt i hovedet, siger Frederik Friis om, hvordan han oplevede situationen."

"Men alligevel oplever han jævnligt at blive udsat for uønskede tilnærmelser og tilråb, der udspringer af hans seksualitet eller drag queen-interesse."

"Allerede i vinteren 2018 havde han nemlig haft en oplevelse, der var så ubehagelig, at han traf en beslutning om ingen offentlig transport."

I hvilket omfang DR bør undersøge om kilden taler sandt, bør bygge på en vurdering af om erfaringskilden har en særlig personlige interesser i fremstillingen. Klager mener, at det er i strid med DR's egne etiske regler, at DR ikke gør det klart for læserne, at kildens oplevelser ikke kan dokumenteres. Det er ikke en overtrædelse af DR's etik, at DR vælger at bringe en erfaringskildes oplevelser uden at dokumentere eller efterprøve dem.

Klager nævner, at kilden får lov til udokumenteret at fremsætte påstande om en oplevelse i Metroen/Metrostation, som DR burde have tjekket. Følgende fremgår af artiklen:

"Da metroen nåede Femøren station, hvor han skulle af, stod gruppen af mænd af med ham. De fulgte ifølge Frederik efter ham ned ad trappen fra stationen, hvorefter den ene råbte 'hey' efter ham.

Da han kiggede tilbage, så han efter eget udsagn, at en af mændene havde trukket en kniv, og så satte han i løb for at komme væk. Han væltede på vejen, og da han nåede frem til den ven, han skulle sove hos, opdagede han, at han havde hul i hovedet under sin paryk."

LSR lægger til grund i sagen, at kilden i artiklen kun repræsenterer sig selv og kildens egne personlige oplevelse – og ikke udtaler sig generelt eller fremsætter beskyldninger eller anklager mod specifikke personer. Det fremgår tydeligt i ovenstående passage, at kilden udtaler sig om selvoplevede oplevelser og erfaringer. LSR lægger tillige til grund, at DR i den journalistiske proces har - som med brug af alle kilder – har overvejet om erfaringskilden er troværdig. Klager har ikke fremlagt dokumentation for, at den anvendte kilde skulle være utroværdig eller drevet af en særlig dagsorden, sådan som Klager hævder. Klager har heller fremlagt dokumentation, der skulle underbygge Klagers påstande om, at kilden skulle tale usandt. DR er ikke forpligtet til at efterprøve alle udsagn som kilder og cases kommer med. Ofte er udtalelser og oplevelser fra erfaringskilder, som netop er personlige oplevelser, vanskelige eller umulige at "dokumentere". Netop derfor er det vigtigt, at det tydeligt fremgår af artiklen, at det er kildens personlige oplevelser, hvilket også er tilfældet i den påklagede artikel. Klagers påstand om, at der er tale om propaganda, fordi DR bringer en kildes oplevelser uden at dokumenterer eller efterprøve disse oplevelser, afvises.

Konklusion og sammenfatning

En læser klagede over en artikel på dr.dk den 3. januar 2022 med overskriften: "*Ved årsskiftet blev flere beskyttet mod hadforbrydelser: 'Jeg føler mig tryk ved at anmelde det nu'*". Læseren mente, at artiklen var et eksempel på, at DR var drevet af en særlig ideologisk dagsorden og ikke satte spørgsmålstegn og efterprøvede en kildes oplevelser med hadforbrydelser. Ligeledes anså Klager artiklen som et eksempel på fra DR's side på, at DR bedrev propaganda for og ukritisk støttede særlige minoriteter. Klager mente tillige, at DR i DR's svar ikke forholdt sig til kernen i hans klage og spørgsmål. Alle Klagers kritikpunkter afvises.

Kilden i artiklen repræsenterer kun sig selv, og kilden redegør for egne personlige oplevelse. Erfaringskilden udtaler sig generelt og fremsætter ikke i artiklen beskyldninger eller anklager mod specifikke personer, men fortæller om egne oplevelser med hadforbrydelser. Klager insinuerer, men har ikke fremlagt dokumentation for, at den benyttede kilde skulle være utroværdig eller være drevet af en særlig dagsorden. Klager

har heller ikke fremlagt dokumentation for, at kilden skulle tale usandt. Klagers påstande om at kildens motiver fremstår som Klagers spekulationer, men savner enhver form for dokumentation. DR skal forholde sig kritisk til alle kilder, men er ikke forpligtet til at efterprøve alle udsagn som kilder og cases kommer med. Det er DR's journalistiske ret at vurdere en kildes troværdighed ud fra en samlet vurdering, men uden at skulle efterprøve samtlige udsagn og udtalelser. LSR lægger i denne sag vægt på, at ofte er udtalelser og oplevelser fra erfaringskilder, som netop er personlige oplevelser, vanskelige eller umulige at "dokumentere" eller efterprøve. DR's etiske retningslinjer for kildebrug, er ikke overtrådt. Klagers kritik af, at DR's redaktionschef ikke forholder sig til kernen i Klagers kritik afvises tillige. Jeg noterer, at sagen ikke er besvaret rettidigt, hvilket er kritisabelt og beklageligt.

Klager får ikke medhold.

Jesper Termansen, den 23. februar 2022